

Ügynöki jelentések, pöriratok Bálint Sándorról

Bálint Sándornak fogalma sem volt arról, hogy ő a III/III-as csoport célszemélye – mondta hétfőn Szegeden Csapody Miklós MDF-es országgyűlési képviselő, Bálint Sándor életrajzírója a szegedi könyvhét alkalmából. A célszemély: Bálint Sándor című könyv bemutatóján.

Talán azért is hiteles, hogy a korszakról épp Csapody beszélt, mivel egykori „tisztátjósként”, a hetvenes évek szegedi bölcsészhallgatójaként volt némi emléke és fogalma az akkori hangulatról, melyet tehát nemcsak a korszak tanúi és dokumentumok alapján rekonstruálhatott, de a Polt Pot megyei létező szocializmus atmoszféráját Bálint Sándor életének helyszínén maga is érzékelhette.

A kötetben foglalt dokumentumgyűjtemény pusztán töredéke annak a nagy mennyiségű titkos iratnak, mely Bálint Sándorról szól. A könyv egyrészt a néprajztudósról szóló III/III-as ügynöki jelentések, fotók, másrészt a Bálint Sándorral kapcsolatos egyéb, eddig sehol sem közölt bírósági, rendőrségi, ügyészégi iratok válogatását tartalmazza az 1957 és '65 közötti időszakból, s átfogó tanulmányok teszik teljesebbé a szögedi tudósról és a korszakról a dokumentumok alapján kirajzolódó képet.

1965 emlékezetes év volt a hatvanegy esztendő, egykoron demokrata néppárti (a KDNP elődpártja – a szerk.) országgyűlési képviselő életében: ekkor ítéli el a bíróság jogerősen igaztásért, s még örülhet, hogy a „puhuló” kádári diktatúrában hat hónapos felfüggesztett börtönnel megúszhatja. A kötet lapjairól a fiatal, e korszakot meg nem élt szerencsés generáció is megismerheti e katolikus, a legvégsőig becsületes ember sorsán keresztül a hálózatok és az elnyomás Magyarországot. Ahol a „Szöges fedőnevű figyelt személyt” lehallgatták otthon és munkahelyén, az egyetemi tanszéken, ahol titkosrendőrök figyeltették személyét és levelezését éveken át, ahol III/III-asok sora írt róla jelentést, ahol '65-ös perében az az ügyvéd lett a védője, akinek ügynöki jelentései alapján állt össze részben a vádirat, és született meg az elmarasztaló ítélet. Azon a Magyarországon, ahol az utolsó jelentés Bálint Sándorról 1980-ból származik. A helyszín az alsóvárosi temető, a gondos tekintetek a gyászoló rokonok és barátok között megbújva ide is elkísérték. Azon a Magyarországon, ahol a Bálint Sándor-kötet bemutatóján, tizenöt évvel a rendszer-

váltás után egy jelenlévő egykori III/III-as is szót és bocsánatot kért.

A Vatikán ügynökének nevezett szögedi professzort méltatlanul feledte el a szegedi egyetemi polgárság, de most, születésének 100. évfordulóján emlékének méltó ápolásához járul hozzá az ünnepi könyvhétre megjelent kötet, amely mellett hasznos olvasmány az ugyancsak most megjelenő, Csapody Miklós által írt életrajzi munka is.

S ahogyan az MDF-es politikus hangsúlyozta: a most megjelenő Bálint Sándor-köte-

tek segíthetnek abban, hogy fölhívják az illetékesek figyelmét egy igaz emberre, s a közfigyelem talán elősegítheti, hogy egyháza boldoggá avassa a katolikus tudóst.

A célszemély: Bálint Sándor című kötet a szegedi Belvedere Meridionale Alapítvány gondozásában jelent meg a Jancsák Csaba által szerkesztett sorozat részeként. A dokumentumokat Velcsov Márton és Bálint László gyűjtötte, a könyv szerkesztője Péter László történész.

Haág Zalán István

A CÉLSZEMÉLY: BÁLINT SÁNDOR

Ügynökjelentések, pöriratok
1962 – 1965

BELVEDERE
SZEMTANÚ